

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази;
- Тошкент давлат педагогика университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2017 йил «24» 08 даги 603 - сонли буйруғи.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		Бет
1.	5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	1
1.1.	Қўлланиш соҳаси	1
1.2.	5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши бўйича касбий фаолиятлари таснифи	2
2.	5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	2
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	2
2.2.	5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	3
3.	5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	5
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	6
3.2.	5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	7

1.5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади. Фан дастурларининг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малака(даража)си ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилди.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5110900 – Педагогика ва психология** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналиши(таркиби)нинг бакалаврият таълим йўналишларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврнинг касбий фаолиятлари таснифи

1.2.1. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналиши- мактабгача таълим, умумий ўрта таълим мактаблари, махсус мактаб интернат, меҳрибонлик уйлари, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари учун бакалаврият таълим йўналиши

бўйича педагог, психолог кадрларни тайёрлаш жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методлари;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шугулланиш;

оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари:

- таълим муассасаларидаги психологик муҳитни барқарорлаштиришнинг усулларини;

- шахс психикасини диагностикаси, коррекцияси ва профилактикаси;

- шахсга оид таълим ва тарбияни ташкил қилишнинг психологик қонуниятлари ва мезонларини;

- таълим жараёни; ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари;

- таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси;

- таълим жараёнида психологик хизматни ташкиллаштириш; иқтидорли, истеъдодли ёшларни психологик қўллаб-қувватлаш; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнида бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш;

- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёнлари.

5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида «Педагогика ва психология», «Мактабгача тарбия психологияси», «Оила психологияси», «Оилашунослик», «Тарбиявий ишлар методикаси» фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш;

- умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларидан ташқари муассасаларда амалиётчи психолог, психолог, тарбиячи бўлиб ишлаш;

- таълим тизимида кабинет мудирини ва унга тенглаштирилган лавозимларда ишлаш;

- мос таълим йўналишлар бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида методист бўлиб ишлаш;

- педагогика ва психология йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш;

- оммавий-ахборот муассасаларида, турли тадбиркорлик субъектларида, нодавлат нотижорат ва жамоат ташкилотларида ҳамда бошқа муассасаларда ишлаш;

- маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда жойлардаги маънавият ва маърифат марказларида ишлаш;

- мактабгача ва мактабдан ташқари таълим муассасаларида психолог бўлиб ишлаш;

- ишлаб чиқариш соҳасида касбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишнинг дидактик воситалари, таълимнинг электрон воситаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш.

1.2.3. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- педагогик;
- илмий-тадқиқот;
- маънавий-маърифий;
- ташкилий-бошқарув;

Таълим йўналишлари бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари ўқитиш жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари:

Битирувчилар касбий қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин олий, умумий ўрта таълим, ўрта махсус ва касб-ҳунар таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган турдош (соҳага мос) фанларни ўқитиш имкониятига эга бўлади.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалавр 5A110902-Педагогика ва психология магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётини нуктаи назарга эга бўлиш;
- Инсонлар психологиясини билиш, шахс психологияси, билиш жараёнлари, шахснинг ҳиссий-эмоционал соҳаси, шахснинг индивидуал –психологик хусусиятларга доир билимларга эга бўлиш;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

• соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ва мутахассислик фанларини ўзлаштириш *қўникмаларига эга бўлиши лозим.*

Бакалавр:

• таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

• тегишли бакалаврият йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

• кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5110900 – Педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари педагогик фаолиятида:

таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;

яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;

таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларида унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

талабаларнинг креатив салоҳиятни таълим тизимини ахборотлантириш жараёнида шакллантириш ва ривожлантириш;

таълим психологияси бўйича билим ва қўникмаларни шакллантириш ва ривожлантириш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш;

тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Маънавий-маърифий фаолиятида:

маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш;

ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал суҳбат ўтказиш;

миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний ғазилатларни очиб бериш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятда:

педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

3. 5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қўйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий;

математик ва табиий-илмий;

умумкасбий;

ихтисослик;

қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий ва лаборатория машғулотлари олий таълим муассасаси, базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари таълим муассасалари, базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Математик ва табиий-илмий фанлар блоки:

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инobatга олган ҳолда билишнинг математик усуллари, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

қоинотнинг табиий объект эканлиги ва унинг эволюцияси; табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш қонценцияси;

табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;

муайян билим соҳаси учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

ўқув-тарбиявий жараённинг комплекс хусусиятга эга эканлигини эътиборга олган ҳолда, ахборот технологияларини жорий этишни интегратив ёндашув асосида ташкил этиш малакасини таркиб топтириши;

ўқитишнинг илмийлиги ва кўргазмалилигини таъминлаш мақсадида ахборот технологияларининг мультимедиа имкониятларидан унумли фойдаланишга ўргатиши;

замонавий ахборот технологиялари муҳотида ўқув жараёнларини лойиҳалаштиришда ўқитишни индивидуаллаштириш, интенсивлаштириш ва оптималлаштиришга эришиш малакаларини шакллантириши;

ўқитишнинг самарадорлиги ва натижавийлигини таъминлаш мақсадида, ахборот-коммуникация технологиялари воситаларини тизимли, мантикий кетма-кетликда қўллаш қобилиятини таркиб топтириши;

интернет воситасида талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш, веб-квестларни яратиш ҳамда уларни ўқув жараёнига татбиқ этиш малакасини шакллантириши;

математика дунёни билишнинг ўзига хос усули, унинг тушунчалари ва тасаввурларининг умумийлиги ҳақида;

талабаларга бакалаврият таълим йўналишининг назарий ва амалий масалаларини еча олишга етарли бўлган математик аппаратни эгаллаши ва уни қўллашни шакллантириш;

тарбия жараёнида турли ёшдаги болалар ва ўсмирлар организмнинг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олиш, зарарли одатлар, гиёҳвандликни олдини олиш, ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг тиббий-гигиеник асослари ҳақида билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш;

тарбия жараёнида болалар ва ўсмирлар соғлигини ҳимоя қилиш, ўрта махсус ва касб-хунар коллежлар шарт - шароитлари, жиҳозланиши ва ўқув юklamанинг организмга таъсирини ўрганиш;

бакалаврларни экология ва табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги асосий тушунчалар, экологик муаммолар, бу муаммоларни ўз вақтида ижобий ҳал қилиш учун экологик маълумотга эга бўлишлари;

табиат қонунларидан хабардор бўлишлари, табиат билан жамият ўртасидаги узвий боғлиқликнинг туб моҳиятларини англаб етишлари.

Умумқасбий фанлар блоки:

психика, шахс, фаолият, мулоқот, билиш жараёнлари, иродавий сифатлар, ҳиссий ҳолатлар, индивидуал-хусусиятларга доир билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш ҳамда бўлажак педагог мутахассислар томонидан психик тараққиёт қонуниятлари, даврлари, механизмлари, омиллари ва шарт-шароитлари ҳақидаги замонавий илмий билимнинг ўзгартирилишини ташкил этиш;

психологиянинг моҳияти, психика ва онг тушунчалари, психик жараёнлар, ҳолатлар, хусусиятлар, психик ривожланиш ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ёш даврлари таснифи, психик тараққиётнинг турли босқичлари учун хос психофизиологик ва психологик хусусиятлар ҳақидаги билимлар билан қуроллантириш;

шахс психологияси, шахс борасидаги психологик назариялар, иқтидорли болалар психологияси, қобилиятли ва истеъдодли болаларни диагностикаси ва коррекцияси, имконияти чекланган болалар билан психолог фаолиятини ташкиллаштириш ҳамда психологик қўллаб-қувватлаш;

таълим ва тарбиянинг психологик қонуниятлари, шахснинг психик тараққиёт қонунлари, турли ёш даврларида шахс тараққиётидаги физиологик, психологик қонуниятлар;

шахснинг ижтимоий ва оила психологиясига доир долзарб муаммолари, конфликтли вазиятларда шахс ўзини тутишнинг психологик механизмларини, шахс психодиагностикаси ва экспериментал психологик тадқиқотлар, хулқдаги оғишишларнинг келиб чиқиш шартлари, диагностикаси ва коррекциясига доир билимлар;

бўлажак ўқитувчиларни замонавий педагогика фанининг назарий-тарихий асослари ва ўқитувчи маҳоратига доир билимлар билан куроллантириш, Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” талаблари асосида таълим-тарбия жараёнини оқилона ташкил этиш, педагогик меросдан самарали фойдаланиш, реал таълим амалиётида юксак педагогик маҳорат ва ўқитувчи нутқи маданиятини намоён эта олишга ўргатиш;

талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш;

ўқув-тарбия жараёнини самарали бошқариш, ўқув-меъёрий хужжатлар билан ишлаш ҳамда таълим олганликни ташхис этиш қонуният ва тамойиллари билан таништириш;

миллий ва жаҳон педагогик фикрлари тараққиёти билан таништириш ҳамда педагогик меросдан самарали фойдаланиш кўникма ва малакаларини шакллантириш;

глобал доирада таълим тизими ривожланишининг ҳолати, асосий йўналишлари ва қонуниятларини таҳлил этиш, миллий ва ҳудудий ўзига хосликлардаги умумий кўринишларни очиб бериш, халқаро педагогик тажрибанинг ижобий ва салбий жиҳатлари, миллий педагогик маданиятни бойитиш шакл ва методларини аниқлаштириш;

талабаларни ўқитувчи фаолиятида касбий маҳоратнинг тутган ўрни, мазмун-моҳиятига доир назарий билимлар ҳамда педагогик фаолиятнинг турли кўринишларида ўқитувчининг муомала маданияти, оғзаки ва ёзма нутқ маданияти, ўқувчилар билан алоқа ўрнатиш ва мулоқотга кириша олиш методикасини тўлиқ ўзлаштиришларига эришиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

бакалаврият таълим йўналиши бўйича мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истикболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

тегишли бакалаврият таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириши;

ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

бўлажак касбий фаолият индивидуал методининг асоси сифатида, ўқув-педагогик ҳаракатларнинг репродуктив ва ижодий усулларини шакллантириш; муҳим касбий сифатларни ривожлантириш, касбий ва шахсий ўзини ривожлантириш эҳтиёжини юзага келтириши;

шахс билан психологик маслаҳат фаолиятини ташкил қилишнинг метод ва технологияларни ишлаб чиқиш ва амалиётда қўллаш, инсон ва инсонлар гуруҳи билан психотренингларни ташкил қилиш кўникмасини ривожлантириш;

аниқ педагогик вазиятда маълум масалаларни ажратиб олиш ва уларни ҳал қилиш усули сифатида педагогик тафаккурни ривожлантириши;

талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашишни *таъминлаши* лозим.

Ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишда буюртмачиларнинг талаблари эътиборга олинади.

Қўшимча фанлар блоки

талабаларнинг бакалаврият таълим фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

меҳнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

жамиятни педагогизациялаш шароитида педагогик профилактикани ташкил этиш ва амалга ошириш малакасини таркиб топтириши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг мослашувчанлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши лозим.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

- назарий таълим - 63 - 70%;
- аттестация - 8 - 10 %;
- таътил -12 - 16 %;
- малака амалиёти - 6 - 12 %;
- битирув малакавий иши - 2-3%.

Назарий таълим ҳажми “Гуманитар” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

- гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар 15 - 23 %;
- математик ва табиий-илмий фанлар 8 - 25 %;
- умумкасбий фанлар 33 - 50 %;
- ихтисослик фанлар 10 - 15 %;
- қўшимча фанлар 5 - 7 %.

Таълим йўналишининг «Умумкасбий фанлар» ёки «Ихтисослик фанлар» блоки таркибидаги фанларга мос бўлган «Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар» ва «Математика ва табиий-илмий фанлар» блоки фанлари учун ажратилган ўқув юклама ҳажми мазкур таълим йўналиши ўқув режасининг «Умумкасбий фанлар» ёки «Ихтисослик фанлар» блоки таркибига ўтказилиши мумкин.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

5110900 – Педагогика ва психология йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Фанлар блоклари ва интеграллаштирилган курслар	Умумий юкламанинг ҳажми соатларда
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар	1102
2.00.	Математик ва табиий-илмий фанлар	948
2.01	Математика	194
2.02	Таълимда ахборот технологиялари	260
2.03	Еш физиологияси, анатомия ва гигиенаси	260
2.04	Экология ва табиатни муҳофаза қилиш	130
	<i>Танлов фанлари</i>	<i>104</i>
3.00	Умумқасбий фанлар	3674
3.01	Педагогика назарияси ва тарихи	386
3.02	Ижтимоий педагогикаси	258
3.03	Оила педагогикаси	192
3.04	Педагогик маҳорат	128
3.05	Тарбиявий ишлар методикаси	192
3.06	Халқ педагогикаси. Қиёсий педагогика	382
3.07	Шахс психологияси. Махсус психология. Иқтидорли болалар психологияси	372
3.08	Умумий психология	258
3.09	Ривожланиш психологияси. Педагогик психология	258
3.10	Ижтимоий психология. Конфликтология	190
3.11	Оила психологияси	190
3.12	Психодиагностика. Экспериментал психология	258
3.13	Психологик хизмат. Психологик коррекция	280
3.14	Хулқи оғишган болалар психологияси	130
	<i>Танлов фанлари</i>	<i>200</i>
4.00	Ихтисослик фанлари	1104
4.01	Педагогик технология	228
4.02	Педагогик конфликтология	228
4.03	Психологик маслаҳат	228
4.04	Психологик тренинг асослари	206
	<i>Танлов фанлари</i>	<i>214</i>
5.00	Қўшимча фанлар**	516
	Жами	7344
	Малакавий амалнёт	756
	Битирув малакавий иши	270
	Аттестациялар	918
	Жами	1944
	ҲАММАСИ	9288

Библиографик маълумотлар

УДК: 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандарти, малака талаблари, ўқув режа, компетенция, модуль, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият объекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт объекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми

Ишлаб чикувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари
хамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги

Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини

ривожлантириш маркази

Директор

Б.Рахимов

2017 йил «14» 08

М.Ў.

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор

Ш.Шарипов

2017 йил «14» 08

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг

Янги дастурлар ва ўқув адабиётларининг жорий этилишини назорат қилиш

Бош бошқармаси бошлиғи

М.Ў.

О.Исмоилов

2017 йил «15» 08

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

ЎМКХТМ директори ўринбосари

Ф.Ризаев

2017 йил «15» 08

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси

Халқ таълими вазирлиги

Республика таълим маркази директори

И.Зокиров

2017 йил «14» 08

М.Ў.

**Тошкент давлат педагогика университети 110000-Педагогика таълим соҳаси
бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб
чиқувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида
КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ**

Тошкент ш.

«12» 08 2017 й.

Биз қуйидаги имзо қўювчилар – Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази Давлат таълим стандартларини такомиллаштириш ва таълим йўналишларини бирхиллаштириш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Р.М.Рустамов, Республика таълим маркази директори И.Зокиров ва ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректори Д.У.Эргашевлар олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази, халқ таълими вазирлиги ходимлари ҳамда ТДПУнинг профессор-ўқитувчилари биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқилганлиги, муҳокама қилинганлиги ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларининг мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-хунар таълим маркази ва Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан қўйилган талаблар инobatга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президептининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

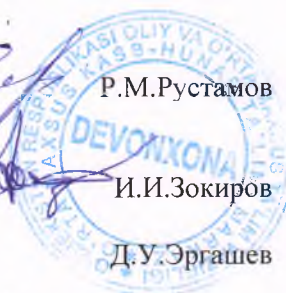
110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари фан дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази Давлат таълим стандартларини такомиллаштириш ва таълим йўналишларини бирхиллаштириш бошқармаси бошлиғи ўринбосари

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Республика таълим маркази директори

ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректор

Р.М.Рустамов

И.И.Зокиров

Д.У.Эргашев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун Тошкент давлат педагогика университетида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича такомиллаштирилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг турдош Олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“12” 08 2017 й.

Қатнашдилар: Қ.Ядгаров - ЖиззахДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, Н.Жўраев - ҚўқонДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, Н.Р.Баракаев – ГулистонДУ ўқув ишлари бўйича проректори, Д.Бойтиллаев – НаманганДУ ўқув ишлари бўйича проректори, М.М.Ибрагимов – ҚҚДУ ўқув ишлари бўйича проректори, Д.Давлетов – Математика ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Р.Тургунбаев – Умумий математика кафедраси мудири в.б., С.Турсунов – Информатика ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Б.Нуриллаев - Физика ва астрономия ўқитиш методикаси мудири в.б., Н.Бозоров - Кимё ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Г.Шахмурова - Биология ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Г.Турсунбоева - Ботаника кафедраси мудири, Н.Алимқулов - География ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Д.Маматқулов - Зоология ва анатомия кафедраси мудири, Н.Сафаев – Педагогика ва умумий психология кафедраси мудири, Н.Комилова – Психология кафедраси мудири, Н.Юнусова – Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири, Д.Нуркелдиева – Махсус таълим методикаси кафедраси мудири, З.Аҳмедова – Коррекцион педагогика кафедраси мудири в.б., З.Абдужаббарова – Инглиз тили назарияси ва ўқитиш методикаси кафедраси мудири, М.Мирзаахмедов – Инглиз тили амалий курси кафедраси мудири, М.Маҳмудова - Рус тили ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири в.б., Ю.Матенова - Рус адабиёти ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири, З.Илхомов - Ўзбекистон тарихи ва тарих ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Н.Жамолов - Миллий ғоя ва маънавият асослари кафедраси мудири, К.Туленова – Ижтимоий-иқтисодий фанлар кафедраси мудири в.б., Г.Анорқулова – Касб таълими методикаси кафедраси мудири, Р.Муллахмедов – Меҳнат таълими ва дизайн кафедраси мудири, Н.Ташимов – Мухандислик графикаси ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири в.б., Р.Халилов – Тасвирий санъат ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири, Л.Набиуллина – Ахборот технологиялари кафедраси мудири, А.Холиқов – Бошланғич таълим методикаси кафедраси мудири в.б., У.Раджабов – Жисмоний маданият кафедраси мудири в.б., Қ.Панжиев – мусика таълими кафедраси мудири ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий

таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳокамаси:

Сўзга чиқди: Д.Эргашев – маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича такомиллаштирилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти туғилди. ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини ушбу йиғилишда муҳокама қилишимиз зарур. Мазкур масала юзасидан ТДПУда олиб борилган ва амалга оширилган ишлар билан батафсил танишиш зарур бўлади.

Эшитилди: А.А.Хўжаев – университет ўқув-услубий бўлими томонидан барча кафедра мутахассисларини жалб қилган ҳолда директив ҳужжатлар асосида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини лойиҳалари қайта ишлаб чиқилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари университет масъул ходимларидан иборат ишчи гуруҳлар томонидан яратилди:

Ш.С.Шарипов	- Тошкент давлат педагогика университети ректори, Ишчи гуруҳ раиси;
Д.У.Эргашев	- Ўқув ишлари бўйича проректор, раис ўринбосари;
Д.Давлетов	- Математика ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Р.Тургунбаев	- Умумий математика кафедраси мудири в.б.;
С.Турсунов	- Информатика ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Б.Нуриллаев	- Физика ва астрономия ўқитиш методикаси мудири в.б.;
Н.Бозоров	- Кимё ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Г.Шахмурова	- Биология ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Г.Турсунбоева	- Ботаника кафедраси мудири;
Н.Алимқулов	- География ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Д.Маматқулов	- Зоология ва анатомия кафедраси мудири;
Н.Сафаев	- Педагогика ва умумий психология кафедраси мудири;
Н.Комилова	- Психология кафедраси мудири;
Н.Юнусова	- Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири;
Д.Нуркелдиева	- Махсус таълим методикаси кафедраси мудири;
З.Аҳмедова	- Коррекцион педагогика кафедраси мудири в.б.;
З.Абдужаббарова	- Инглиз тили назарияси ва ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
М.Мирзааҳмедов	- Инглиз тили амалий курси кафедраси мудири;
М.Маҳмудова	- Рус тили ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири в.б.;
Ю.Матенова	- Рус адабиёти ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
З.Илҳомов	- Ўзбекистон тарихи ва тарих ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Н.Жамолов	- Миллий ғоя ва маънавият асослари кафедраси мудири;
К.Туленова	- Ижтимоий-иқтисодий фанлар кафедраси мудири в.б.;
Г.Анорқулова	- Касб таълими методикаси кафедраси мудири;
Р.Муллахмедов	- Меҳнат таълими ва дизайн кафедраси мудири;

- Н.Ташимов - Мухандислик графикаси ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири в.б;
 Р.Халилов - Тасвирий санъат ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
 Л.Набиуллина - Ахборот технологиялари кафедраси мудири;
 А.Холиқов - Бошланғич таълим методикаси кафедраси мудири в.б.;
 У.Раджабов - Жисмоний маданият кафедраси мудири;
 Қ.Панжиёв - Мусиқа таълими кафедраси мудири;

Кун тартибидаги масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИДИ:

1. Тошкент давлат педагогика университетидан ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликларидан экспертизадан ўтказилганлиги инобатга олинсин.

2. **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тайёрлашда турдош ОТМларининг таклифлари ҳисобга олинганлиги таъкидлансин.

3. **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Маълумотлар

Котиб

Ш.С.Шаринов

А.А.Хўжаев

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича
Мувофиқлаштирувчи Кенгаш Педагогика таълим соҳалари бўйича
ўқув-услубий бирлашмаси йнғилишнинг 5 -сонли

БАЁННОМАСИДАН КЎЧИРМА

Тошкент ш.

“15” 08 2017 й.

Қатнашдилар: **Бирлашма раис** – Ш.С.Шарипов
Ўқув-услубий бирлашма котиби: А.А.Хўжаев
Аъзолари: - ўқув-услубий бирлашманинг 23 нафар аъзосидан 21 нафари,
таклиф этилганлар 16 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат педагогика университетидида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Ш.С.Шарипов:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини таянч олий таълим муассасаси ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва малакали профессор-ўқитувчилари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари такомиллаштирилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ҚўқДПИ ўқув ишлари бўйича проректори Н.Жўраев, университет профессорлари Б.Абдуллаева, Н.Муслимов, доцентлар Н.Алимқулов, Н.Комилова, А.Садиковалар сўзга чиқиб, 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори Д.Эргашев:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси

Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан такомиллаштирилган малака талабларида таълим соҳасини ривожлантиришда рўй бераётган иқтисодий ислохатлар тўлалигича ўз аксини топди, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этиш мумкин, - деб фикр билдирди.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари республикадаги асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан келишилган, ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари (ОТМ) вакиллари хамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб қилган ҳолда Тошкент давлат педагогика университетида ташкил этилган Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари манфаатдор вазирликларида экспертизадан ўтказилганлиги таъкидлансин (110000-Педагогика таълим соҳасига кадрлар истеъмолчилари (Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги) томонидан қўйиладиган умумий малака талаблари, “Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” билан расмийлаштирилган ва малака талабларга илова қилинади).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талабларининг яратилишида инобатга олинсин.

4. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Бирлигимиз раиси

Маъсул котиб

Ш.С.Шарипов

А.А.Хўжаев

**Низомий номидаги ТДПУ 5110900 – Педагогика ва психология
бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларига
ТАҚРИЗ**

Мамлакатимизнинг истиқлол йўлидаги қадамлариданок буюк маънавиятимизни тиклаш ва янада юксалтириш, миллий таълим тизимини такомиллаштириш унинг миллий заминини мустаҳкамлаш, замон талаблари билан уйғунлаштириш асосида жаҳон андозалари ва кўникмалари даражасига чиқариш мақсадига катта аҳамият бериб келинмоқда. Айниқса, ўсиб келаётган авлодларга таълим-тарбия беришдек, масъулиятли вазибаларни амалга оширишда таълим муассасаларида фаолият юритаётган жонкуяр педагогларимизнинг роли муҳимдир. Шу нуқтаи назардан олганда, замон талабларига жавоб берадиган рақобатбардош мутахассис кадрларни тайёрлаш нафақат моддий базасини кучайтириш балки, ўқув-меъёрий ҳужжатларига ҳам асосий эътибор бериш ҳозирги куннинг муҳим талабларидан бири дейиш мумкин. Мазкур масалаларни ўзида мужассам этишга қаратилган ҳужжатлардан бири бу бакалавриат таълим йўналишларини тайёрлашга нисбатан ишлаб чиқилган малака талаблари ҳисобланади.

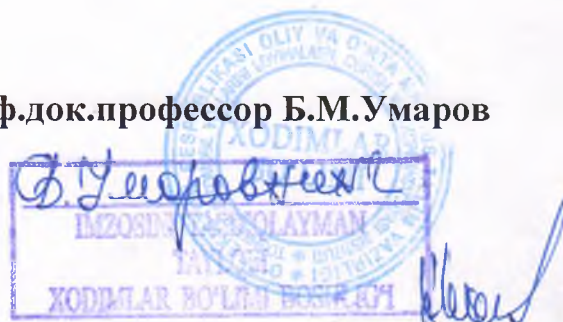
Таъкидлаш жоизки, 5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган малака талаблари жаҳон таълим стандартларини ўрганилган ҳолда ҳамда жамият ҳаётидаги ўзгаришларни, замонавий фан ва техниканинг ютуқлари, кашфиётлари акс эттирилган. Бу эса ўз навбатида тайёрланаётган мутахассис шахсини жаҳон андозалари даражасида тайёрлашга замин яратади.

Шу мақсадларни ўзида мужассам этган 5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари 3 та бўлим ва 6 та пунктдан иборат бўлиб, ҳар бир бўлим ва унинг таркибий қисмлари бир-бирини тўлдирувчи аҳамиятга эга. Жумладан, биринчи бўлими бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи деб номланиб, унда асосан малака талабларни қўлланилиш соҳаси ва касбий фаолиятларининг таснифи батафсил баён қилинган. Иккинчи бўлим бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талабларни ўзида мужассамлаштиради. Учинчи бўлим ўқув режа, фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талабларга бағишланиб, ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ва ўқув режасидаги юклама ҳажми очиб берилган. 5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган малака талаблари ҳозирги кун мутахассислари қўйиладиган талаблар тизимини ўзида мужассам этган.

Тақризчи:

психол.ф.док.профессор Б.М.Умаров

**Низомий номидаги ТДПУ 5110900 – Педагогика ва психология
бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларига
ТАКРИЗ**

Мамлакатимизда кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи сифат босқичи амалга оширилаётганлиги тайёрланаётган кадрлар сифатини янада ошириш, замон талабларига мос бўлган малакали мутахассисларни етиштириш вазифасини қўймоқда. Ҳозирги бозор иқтисодиёти эса фақат китобий билимларни ўзлаштирибгина қолмасдан, балки уларга таянган ҳолда мустақил фикрлайдиган ишлаб чиқариш ва ҳаётий масалаларга ижодий ёндашиб уларнинг янги вариантдаги ечимларини топиш ҳамда энг самаралигини танлаш қобилиятига эга бўлган кадрларни тайёрлашни талаб қилмоқда.

Малакали мутахассислар тайёрлашнинг муҳим жиҳатларидан бири бу жаҳон стандарти ва талаблари даражасида ўқув меъёрий ҳужжатларни яратиш ва амалиётда кенг доирада қўллашдан иборат. Шу нуқтаи назардан йўналишлар тизимида тайёрланаётган малака талаблар ҳам шундай мақсадларни ўзида мужассам этади.

Маълумки, 5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган малака талаблари ўзида ҳозирги кун фан-техника ютуқларини, жаҳон таълими тизимидаги янгиликларни, жамиятни кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган. Малака талаблари йўналиш кесимда бакалаврият таълими талабаси қандай билим, кўникма, малакага эга бўлиши, мутахассислик, касбий фаолиятида эгаллаши лозим бўлган билимлар тизими батафсил баён қилинган. Шунингдек, малака талаб олий таълим муассасаси томонидан тайёрланаётган бўлажак мутахассисни ўқув меъёрий ҳужжатиدير.

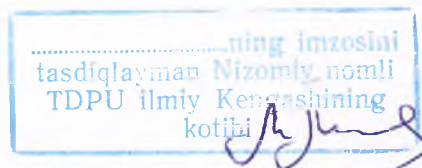
5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари 3 та бўлимдан иборат бўлиб, биринчи бўлими бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи деб номланиб, унда асосан малака талабларни қўлланилиш соҳаси ва касбий фаолиятларининг таснифи батафсил баён қилинган. Иккинчи бўлим бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талабларни ўзида мужассамлаштиради. Учинчи бўлим ўқув режа, фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талабларга бағишланиб, ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ва ўқув режасидаги юклама ҳажми очиб берилган.

Келтирилган фикрларга асосланиб, 5110900 – Педагогика ва психология бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари юқори савияда тайёрланган ва таълим муассасалари амалиётига қўллаш мумкин.

Такризчи:

психол.ф.док. Н.С.Сафоев

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларни малака талабларини ишлаб чиқишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”га асосланганлиги.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда таълим соҳасининг битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан қўйиладиган малака талаблари ҳисобга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари малака талаблари бўйича “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” блоки 15-23%, “Математика ва табиий-илмий фанлар” блоки 8-25%, умумқасбий фанлар блоки 33-50%, ихтисослик фанлар блоки 10-15% ни ташкил этди. Қўшимча фанлар блоки 5-7% ни ташкил этди ва ўзгармаган ҳолда қолди. Шунингдек, магистратура мутахассисликларининг малака талаблари бўйича “Умумметодологик фанлар” блоки 25-30%, “Мутахассислик фанлари” блоки 45-55% ни ташкил этди. Танлов фанлари блоки 15-30% ни ташкил этди ва ўзгармаган ҳолда қолди.

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини амалга оширишга йўналтирилган.

Малака талабларини ишлаб чиқишда мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадрлар таъминллари ҳисобга олинди.

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаблари халқаро тажриба, техника, технология, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиёт қўядиган талабларни ҳисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаблари шахснинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда узвийлик ва изчилликнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди.

Ўқув юкмасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ва ишлаб чиқаришнинг илғор меъёрлари киритилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодий соҳаларнинг модернизациялашуви шароитида кадрлар истеъмолчилари талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратилди.

ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректор

Д.У.Эргашев

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибаларидан фойдаланилганлиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

Ушбу **110000-Педагогика таълим соҳаси** бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишда АҚШ, Буюк Британия, Германия, Хитой халқ Республикаси, Янония, Корея ва бошқа хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларида педагогика таълим соҳаси учун кадрлар тайёрлаш тажрибасидан фойдаланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишда хорижий мамлакатларда педагогик кадрлар тайёрлаш вақтининг кўп қисми малака амалиётини ўтказишга сарфланиши танқидий таҳлил қилинди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори асосида стандартнинг янги лойиҳасида бакалаврият таълим йўналишлари талабаларининг малака амалиётларини ўтказиш муддати 14 ҳафта қилиб олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари асосида кадрлар тайёрловчи олий ўқув юртларида бакалаврият талабалари илмий-тадқиқот ишларига жалб этилишини инобатга олиб, малака талабларида илмий-тадқиқот фаолияти ҳам назарда тутилган. Илғор хорижий мамлакатлардаги педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи олий таълим муассасаларида ўқитиладиган фанлар номини ҳисобга олиб, ўқув режасида фан блоклари таркиби янгиланди.

Хорижий мамлакатларда олий педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи таълим муассасалари талабаларининг келгуси фаолиятини ҳисобга олиб уларнинг танлови бўйича фан ўрганиш имкониятини бериш, яъни таълимни демократлаштиришни назарда тутишини эътиборга олиб, ушбу **110000-Педагогика таълим соҳаси** бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режасидаги танлов фанлари ҳажми олдинги авлод ўқув режасига нисбатан оширилди.

Педагогика таълим соҳаси бўйича илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлашда хорижий тажрибадан кенг фойдаланиш мақсадида малака талабларда магистратура талабалари учун мамлакатимиз ҳамда хорижий илмий ва таълим муассасаларида стажировка ўтказилиши мўлжалланган.

ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректор

Handwritten signature in blue ink.

Д.У.Эргашев

**5110900 – Педагогика – психология бакалавр таълим йўналиши
бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гуруҳ таркиби**

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1.	Шарипов Ш.С.	Низомий номидаги ТДПУ ректори, п.ф.н., проф.	
Аъзолари			
2.	Камилова Н.Г	Низомий номидаги ТДПУ Психология кафедраси муdiri, пс.ф.н.доц	
3.	Сафаев Н.С.	Низомий номидаги ТДПУ Педагогика ва умумий психология кафедраси муdiri, пс.ф.д., проф.	
4.	Нишонова З.Т.	Низомий номидаги ТДПУ пс.ф.д., проф.	

Низомий номидаги ТДПУ ректори

Шарипов Ш.С.

Ўқув ишлари бўйича проректор

Эргашев Д.У.

Педагогика факультети декани

Юзликаева Э.Р.

**“5110900-педагогика ва психология” бакалавриат таълим йўналиши
бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари мазмуни бўйича ишчи
гуруҳининг келишув варақаси**

№	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари	Аъзоларнинг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	имзо
1.	Раис	Д.У.Эргашев	Низомий номидаги ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректори	
2.	Аъзо	Э.Р.Юзликаева	Низомий номидаги ТДПУ Педагогика факультети декани, педагогика фанлари доктори.	
3.	Аъзо	Н.С.Сафаев	Низомий номидаги ТДПУ Педагогика ва умумий психология кафедраси мудири, психология фанлари доктори, профессор.	
4.	Аъзо	Н.Камилова	Низомий номидаги ТДПУ Психология кафедраси мудири, психология фанлари номзоди, доцент	
5.	Аъзо	З.Т.Нишанова	Низомий номидаги ТДПУ Психология кафедраси профессори, психология фанлари доктори.	
6.	Аъзо	Н.И.Халилова	Низомий номидаги ТДПУ Психология кафедраси доценти, психология фанлари номзоди	

Ректор

 Ш.С.Шарипов

Ўқув ишлари бўйича проректор

 Д.У.Эргашев

Ўқув услубий бўлим бошлиги

 А.А.Хўжаев

Факультет декани

 Э.Р.Юзликаева

Ўзбекистон Республикаси Олий ва Ўрта махсус таълим вазирлигининг Тошкент давлат педагогика университети бакалавриат таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари

Бакалавриат таълим йўналиши		Бакалавриат таълим йўналишлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
Шифри	номи	
5110900	<i>Педагогика ва психология</i>	<p>Касбий фаолиятнинг соҳалари: 5110900 – Педагогика ва психология бакалавриат таълим йўналиши- мактабгача таълим, умумий ўрта таълим мактаблари, махсус мактаб интернат, меҳрибонлик уйлари, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари учун бакалавриат таълим йўналиши бўйича педагог, психолог кадрларни тайёрлаш жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методлари;</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш; оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.</p> <p>Касбий фаолиятнинг объектлари: -таълим муассасаларидаги психологик муҳитни барқарорлаштиришнинг усулларини; -шахс психикасини диагностикаси, коррекцияси ва профилактикаси; -шахсга оид таълим ва тарбияни ташкил қилишнинг психологик қонуниятлари ва мезонларини; - таълим жараёни; ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари; - таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси; -таълим жараёнида психологик хизматни ташкиллаштириш; иқтидорли, истеъдодли ёшларни психологик қўллаб-қувватлаш; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараёни ташкил этиш; - мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёнлари.</p> <p>Касбий фаолиятнинг турлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • педагогик; • илмий-тадқиқот; • маънавий-маърифий; • ташкилий-бошқарув; <p>Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; <p>гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий</p>

давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиш;

- Инсонлар психологиясини билиш, шахс психологияси, билиш жараёнлари, шахснинг ҳиссий-эмоционал соҳаси, шахснинг индивидуал –психологик хусусиятларга доир билимларга эга бўлиш;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгилловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;

- ахборот йигиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш ва мутахассислик фанларини ўзлаштириш **қўникмаларига эга бўлиши лозим.**

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5110900-педагогика ва психология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

педагогик фаолиятида:

таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;

яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;

таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларида унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

талабаларнинг креатив салоҳиятни таълим тизимни ахборотлантириш жараёнида шакллантириш ва ривожлантириш;

таълим психологияси бўйича билим ва кўникмаларни шакллантириш ва ривожлантириш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш;

тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Маънавий-маърифий фаолиятида:

маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш;

ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал суҳбат ўтказиш;

миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний кадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

**“5110900-педагогика ва психология” бакалаврият таълим йўналиши бўйича
малака талабининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим йўналишлари малака
талаблари билан қиёсий таққослаш**

Бакалавриатурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Германия (бакалавриатура)	Англия (бакалавриатура)
1.	Бошланиши	Умумтаълим мактаблариб академик лицей ва касб-хунар коллеждларидан сўнг	Ўрта мактабни битиргандан сўнг	Ўрта мактабни битиргандан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	3 йил
3.	Таълим олувчилар сони	30-60	20	20
4.	Ўтиш жойлари	Таълим муассасаларининг илмий тадқиқот бўлимларида, илмий тадқиқот институтларида, илмий муассасалар ва ўқув юртларининг тадқиқот бўлимларида ўтказилади.	Университетга хомийлик қиладиган институтларда	Университет кафедрасида талабаларнинг йўналиши ва илмий тадқиқот мавзуларига тааллуқли бўлган институтларда
5.	Таълим берувчилар	Университетда фаолият юритаётган профессор-ўқитувчилар	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонга эга бўлган малакали ўқитувчилар ва хорижий мутахассисларни жалб этилади	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонига эга бўлган соҳа мутахассислари ва хорижий мутахассисларни жалб этилади
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Ўзбекистон Республикаси Олий ва Ўрта махсус таълим вазирлиги, ДТМ, кафедра мудирлари, бириктирилган бошқа профессор-ўқитувчилар	Факультет раҳбарияти ва тегишли кафедра мудирлари ва ўқитувчилар	Факультет деканати, кафедра мудирлари, профессор ўқитувчи ўзига беркитилган талабалар билан индивидуаль тарзда фаолият юритади

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Германия (бакалавриатура)	Англия (бакалавриатура)
1.	Назарий таълим	Кафедрадаги ўқитувчилар томонидан назарий билимлар талабаларга берилади	Асосан талабалар ўзларининг йўналишлари бўйича профессор-ўқитувчиларнинг маърузаларига қиради.	Асосий қисми факультетда маъруза курслари кўринишида ўтказилади.
2.	Амалий таълим	Таълим муассасасида,	Университет кафедралари қошидаги махсус лабораторияларда,	Таълим муассасасида ва Университет кафедралари қошидаги махсус лабораторияларда Университет кафедралари қошидаги махсус лабораторияларда

3.	Илмий тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича битирув малакавий ишини асосан кафедра шароитида амалга оширади. Кафедра ёки бошқа кафедра профессор-ўқитувчилари (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда ишпрок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.	Илмий иш бўйича кафедра ёки ўзининг мавзуси бўйича бошқа мутахассис билан турли институтларда оширилади. Бакалавриатурада ўқиш жараёнида илмий раҳбар танланади.	Кафедра профессор-ўқитувчилари раҳбарлигида, илмий дастурлар доирасида тадқиқот ишлари амалга оширилади. Илмий иш давомида рефератлар тақдим қилиши, конференцияларда ишпрок қилиши ва илмий иш мавзуси бўйича журналга мақола ёзиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машғулотлар, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа таълим муассасаларида яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, кутубхона, интернет тармоғи ва бошқа) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Талабалар турли мавзуларда мустақил изланадилар ва семестрлар якунида хулосаларини профессор-ўқитувчиларга тақдим этадилар (мақола, тақдимот)	Талабалар мустақил таълимда журналларга камида 2-3 мақола ёзадилар. Мослаштирилган барча шарт-шароитлардан кенг фойдаланишлари мумкин.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатурада жорий, оралик, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, ёзма, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Семестрлар давомида асосий фанлардан белгиланган амалий, семинар машғулоти орқали кредит йиғиб борадилар.	Талабаларнинг жорий билими, компетенцияси ва ўзлаштириши оралик тест саволлари орқали, билимларни даврий оғзаки кўринишида текшириш, цикллар бўйича ҳар ярим йилда ёзма тест кўринишида амалга оширилади.

Бакалавриатурада таълим жараёнини мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Германия	Муддати	Англия	Муддати
1. Умумий психология	1-5 семестр	1. Foundations of psychology	4 ой	1.Cognitiv psychology	9 ой
2. Ривожланиш психологияси. Педагогик психология	2-3 семестр	2. Learning and motivation	4 ой	2.Child Development	9 ой
		3. Biological psychology	4 ой		
		4. Cognition	4 ой	3. Intro to social psychology	5 ой
		5. Developmental psychology	4 ой		
3. Ижтимоий психология	4-семестр	6. Personality	8 ой	4. Psychology of social group	4 ой
		7. Social psychology	4 ой		

4. Оила психологияси	5 семестр	8. Statistic in psychology research	4 ой	5. Special psychology	4 ой
5. Психодиагностика экспериментал психология	3-4 семестр	9. Sport psychology	4 ой	6. Statistics and practice psychology	4 ой
6. Психологик хизмат		10. Psychology of women	4 ой	7. Practical psychology	4 ой
7. Хулқи оғишган болалар психологияси	7 семестр	11. Psychopharmacology	4 ой	8. Criminal psychology	2 ой
8. Ижтимоий реабилитация	7 семестр	12. Neuropsychology	2 ой	9. Business psychology	
9. Касбга йўналтириш ва касб танлаш асослари	7-семестр	13. Clinical neuroscience	2 ой	10. Clinic psychology	2 ой
10. Психологик тренинг асослари	6- семестр				
11. Дифференциал психология	8-семестр				
12. Педагогика назарияси ва тарихи	1-2 семестр				
13. Ижтимоий педагогика	6-семестр				
14. Оила педагогикаси	8 семестр				
15: Педагогик маҳорат	6-семестр				
16. Қиёсий педагогика	6-семестр				
17. Тарбиявий методикаси	7-семестр				
18. Халқ педагогикаси	7-семестр				
19. Педагогика фанларини ўқитиш	7-семестр				

методикаси					
20. Педагогик аксеология	8-семестр				
21. Педагогик технология	8-семестр				
22. Конфликтология	7-семестр				
23. Педагогик андрагогика	7-семестр				

Изоҳ: “Педагогика ва психология” бакалавр таълим йўналиши юзасидан, бирламчи манбаларга суянган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, доимий изланишни, таҳлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган “Педагогика ва психология” таълим йўналиши малака талаблари жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.